

Sygn. akt I.Ca 439/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2018r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Aneta Ineza Sztukowska
Sędziowie:	SSO Alicja Wiśniewska (spr.) SSR Izabela Sadłowska (del.)
Protokolant:	st. sekr. sądowy Ewa Andryszczyk

po rozpoznaniu w dniu 28 listopada 2018 roku w Suwałkach

na rozprawie

sprawy z powództwa J. S.

przeciwko (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S., Gminie S., M. S.

o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym

na skutek apelacji pozwanych (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S. oraz M. S. od wyroku Sądu Rejonowego w Augustowie z dnia 13 czerwca 2018 roku sygn. akt I C 140/16

I. Zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I. w ten sposób, że eliminuje słowa „oraz wykreślenie w dziale I i I Sp wpisów dotyczących gruntu oddanego w użytkowanie wieczyste oraz budynków i urządzeń stanowiących odrębną nieruchomość”;

II. Oddała obie apelacje w pozostałym zakresie;

III. Zasądza od pozwanej (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S. na rzecz powoda J. S. kwotę 2 700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu przed Sądem II instancji;

IV. Zasądza od pozwanej M. S. na rzecz powoda J. S. kwotę 2 700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu przed Sądem II instancji.

SSO Alicja Wiśniewska SSO Aneta Ineza Sztukowska SSR Izabela Sadłowska

Sygn. akt I.Ca.439/18

UZASADNIENIE

Powód J. S. w pozwie przeciwko Gminie S. i (...) Spółce z o.o. domagał się uzgodnienia treści księgi wieczystej nr (...) prowadzonej dla nieruchomości, działek gruntu nr (...), położonej we wsi C., gmina S. przez Sąd Rejonowy w Augustowie z rzeczywistym stanem prawnym, poprzez:

- a) wykreślenie w dziale II tej księgi wieczystej w całości dotychczasowego wpisu prawa własności na rzecz Gminy S. oraz użytkownika wieczystego na rzecz spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...) z siedzibą w S. oraz
- b) wpisanie w to miejsce, jako właścicieli nieruchomości w udziałach po 1/2 części J. S. i M. S., ewentualnie
- c) wpisanie w to miejsce, jako (...), co do całości udziału na zasadzie wspólności majątkowej małżeńskiej.

Nadto powód wniósł o zasądzenie solidarnie od pozwanych Gminy S. i (...) Spółki z o.o. na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazał, że od dnia 16 sierpnia 1994 roku do uprawomocnienia się wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia

16 października 2008 roku, orzekającego rozwiązane jego związku małżeńskiego z M. S., tj. do dnia 07 listopada 2008 roku, pomiędzy nim i M. S. nie obowiązywała wspólność majątku oparta na małżeństwie, która została umownie przez nich wyłączona. W dniu 02 kwietnia 1993 roku powód wraz z ówczesną małżonką M. S. nabyli na zasadzie wspólności majątkowej małżeńskiej prawo wieczystego użytkownika nieruchomości, działek gruntu

nr (...) o pow. 5,67 ha, położonej we wsi C., gmina S.. Natomiast w dniu 15 grudnia 1994 roku nabyli prawo użytkownika wieczystego nieruchomości, działek gruntu nr (...) o pow. 0,34 ha, położonej we wsi C., gmina S.. Dla nieruchomości tych Sąd Rejonowy w Augustowie prowadzi księgę wieczystą nr (...). Decyzją z dnia 17 marca 2003 roku Wójt Gminy S. przekształcił prawo wieczystego użytkownika działek gruntu nr (...) położonych we wsi C., gmina S., dla której Sąd Rejonowy w Augustowie prowadzi księgę wieczystą nr (...), w prawo własności przysługujące małżonkom M. S. i J. S.. Decyzja ta stała się ostateczna w dniu 04 kwietnia 2003 roku. Przestała też wówczas istnieć odrębna własność budynków posadowionych na tych działkach (jako prawa pochodnego, związanego z użytkowaniem wieczystym). W decyzji tej nie wskazano na jakiej zasadzie uprawniony i M. S. nabyli prawo własności przedmiotowej nieruchomości, jednakże w ocenie powoda, należałoby uznać, że na zasadzie współwłasności ułamkowej, w udziałach po 1/2, gdyż od 1994 roku, pozostawali w ustroju rozdzielności majątkowej. W dniu 28 kwietnia 2006 r., Sąd Rejonowy w Szczecinie Wydział III Cywilny postanowieniem ustalił, że w skład majątku wspólnego M. S. i J. S. wchodziła m.in. nieruchomość położona we wsi C., gmina S., stanowiąca działkę gruntu w użytkowaniu wieczystym oraz stanowiących odrębną nieruchomość budynków, dla której Sąd Rejonowy w Augustowie prowadzi księgę wieczystą nr (...), o wartości 90.000 zł. W ocenie powoda, w stosunku do przedmiotowej nieruchomości postanowienie to nie mogło odnieść żadnego skutku, ponieważ Sąd podzielił w nim prawo użytkownika wieczystego, które od dnia 04 kwietnia 2003 roku nie istniało. W dniu 12 października 2006 r., M. S. założyła spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością (...), w której objęła wszystkie udziały, jak oświadczyła, w zamian za wkłady niepieniężne, w tym 1.260 udziałów pokryła „prawem wieczystego użytkownika niezabudowanych działek gruntu numer (...), dla których to działek gruntu Sąd Rejonowy w Augustowie prowadzi księgę wieczystą KW (...)”. Nadto M. S. ustanowiła się równocześnie prezesem jednoosobowego zarządu spółki z o.o. (...) oraz, jako jedyny współnik, ustanowiła pełnomocnika w osobie pana P. W., do reprezentowania spółki w umowie przeniesienia wkładów niepieniężnych. Tego samego dnia M. S. i P. W., działający w imieniu spółki z o.o. (...), zawarli umowę przeniesienia. M. S. oświadczyła w niej, że jest wieczystym użytkownikiem przedmiotowych działek gruntu i właścicielem budynków stanowiących odrębne od gruntu przedmioty własności oraz, że opisana nieruchomość stanowi jej majątek osobisty. Notariusz nie zweryfikował prawdopodobnie tych twierdzeń z okazanymi mu dokumentami, które wymienił w § 2 aktu notarialnego, zwłaszcza z odpisem z księgi wieczystej KW (...), z którego nie mogło przecież wynikać, aby M. S. sama była użytkownikiem wieczystym gruntu. Zdaniem J. S., na spółkę z o.o. (...) nie zostały przeniesione własność nieruchomości (treścią czynności było przeniesienie użytkownika wieczystego niezabudowanych działek gruntu), użytkowanie wieczyste gruntu ani prawo z nim związane - odrębna własność budynków - gdyż w dniu 20 października 2006 r. prawa te nie istniały, a ponadto M. S. chciała przenieść jedynie prawo wieczystego użytkownika niezabudowanych działek gruntu,

zaś działki te są zabudowane trzema budynkami, które w przypadku użytkowania wieczystego powinny stanowić odrębny od gruntu przedmiot własności. Wygaszone prawo użytkowania wieczystego gruntu i odrębna własność budynków nie mogły zostać „wskrzeszone” w drodze czynności prawnej dokonanej w dniu 20 października 2006 r. pomiędzy M. S., J. S. i spółką z o.o. (...). Umowa nazwana „aneksem do umowy przeniesienia” była również dlatego nieskuteczna, gdyż P. W. działał przy niej równocześnie w charakterze pełnomocnika zarówno nieobecnej przy czynnościach M. S., jak i pełnomocnika spółki z o.o. (...) (ustanowione w § 25 umowy spółki, Rep. A Nr 8189/2006), a więc obu stron umowy. Z treści § 25 umowy (aktu założycielskiego) spółki z o.o. (...) nie wynika, aby P. W. mógł dokonać w imieniu spółki czynności z kimkolwiek, działając jako pełnomocnik obu stron umowy przeniesienia. W dniu 20 października 2006 roku ani powód, ani M. S. nie mogli przenieść na spółkę z o.o. (...) prawa wieczystego użytkowania działek gruntu oraz własności budynków, gdyż prawo użytkowania wieczystego i odrębna własność budynków wygasło w dniu 04 kwietnia 2003 r., zaś nie da się przenieść własności budynku, który z mocy art. 48 k.c. stanowi część składową gruntu i nie może być, stosownie do art. 47 k.c., odrębnym przedmiotem własności.

W ocenie powoda, M. S. musiała wiedzieć, że treść księgi wieczystej (wskutek dokonanego przekształcenia) od kwietnia 2003 r. nie jest zgodna z rzeczywistym stanem prawnym, a zatem reprezentowana przez nią w 2006 r. spółka z o.o. (...) była w złej wierze. Umowa przeniesienia była zawarta w wykonaniu wcześniej zawartej umowy spółki z o.o. (...), która zobowiązywała wspólników do wniesienia wkładów na pokrycie udziałów obejmowanych w tej spółce. W dniu 20 października 2006 r. nie istniało zobowiązanie M. S. do przeniesienia na spółkę z o.o. (...) prawa użytkowania wieczystego działek gruntu oraz własności posadowionych na nich budynków. W chwili zawierania (aneksowania) umowy spółki świadczenie w postaci przeniesienia tych (nieistniejących już wówczas) praw było obiektywnie niemożliwe, a zatem umowa o takie świadczenie była nieważna na podstawie art. 387 k.c., nie rodząc żadnego zobowiązania. Spółka z o.o. (...) jest błędnie wpisana w księdze wieczystej, jako użytkownik wieczysty przedmiotowej nieruchomości, gdyż sądowi prowadzącemu księgę wieczyste nie był znany w roku 2006 fakt, iż trzy lata wcześniej dokonano się przekształcenie użytkowania wieczystego we własność. Gmina S. wpisana pozostaje w księdze wieczystej błędnie, jako właściciel gruntu, gdyż wyzbyła się własności gruntu przekształcając go we własność na rzecz M. S. i J. S..

W odpowiedzi na pozew, Gmina S. wskazała, iż uznaje w całości żądanie powoda J. S. i wnosi o zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu swego stanowiska pozwana wskazała, iż J. S. i M. S. zakupili prawo użytkowania wieczystego działek nr (...) w obrębie C., gmina S.. Zakup prawa użytkowania wieczystego działek nr (...) miał miejsce w czasie trwania wspólności majątkowej. Natomiast zakup prawa użytkowania wieczystego działek nr (...) – jak pozwana dowiedziała się z pozwu – miał miejsce w czasie rozdzielnosci majątkowej. Powód i M. S. nie poinformowali Gminy S. o wyłączeniu wspólności ustawowej, natomiast z załączonych do pozwu dokumentów wynika, że J. S. i M. S. również w sprawie o podział majątku nie poinformowali o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności oraz o umowie o wyłączeniu wspólności ustawowej, wskutek czego zniesiono wspólność prawa użytkowania wieczystego wszystkich działek objętych niniejszym sporem, co nie odpowiadało prawdzie. Gmina S. potwierdziła, że dział II księgi wieczystej (...) nie odpowiada rzeczywistemu stanowi prawnemu, przy czym podkreśliła, iż w żaden sposób nie przyczyniła się do niezgodności stanu prawnego nieruchomości z rzeczywistością.

Natomiast pozwana Spółka z o.o. (...) wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów niniejszego procesu.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew (...) Spółka z o.o. podniosła, iż gdy związek małżeński powoda i M. S. się rozpadł, M. S. reprezentowana przez adwokata Z. W. w dniu 09 marca 2006 roku złożyła wniosek o zniesienie współwłasności nieruchomości nabytych w czasie, gdy małżonków łączyła majątkowa wspólność małżeńska, jak i po jej wyłączeniu na mocy umowy w dniu 16 sierpnia 1994 roku. W dniu 28 kwietnia 2006 roku powód, który pełnomocnikiem ustanowił adwokata P. W. i M. S. potwierdzili treść wniosku i zgodnie stwierdzili, że ich wolą jest przeniesienie praw do wszystkich nieruchomości stanowiących dotychczas ich wspólne prawo na rzecz M. S. z obowiązkiem spłaty J. S. w wysokości 778.000 zł. W tym też dniu, Sąd wydał postanowienie kończące postępowanie w sprawie zgodnie z

wnioskiem stron tego postępowania. W toku tego postępowania powód nie poinformował ani swojego pełnomocnika, ani strony przeciwnej, a co więcej nawet Sądu, że 3 lata wcześniej uzyskał decyzję przekształceniową dla nieruchomości położonej w C. (nr KW (...)), za którą to nieruchomość Sąd w postanowieniu z dnia 28 kwietnia 2006 roku przyznał mu wynagrodzenie w kwocie 90.000 zł. Zarówno podział majątku wspólnego powoda i M. S. dokonany w 2006 roku, jak i następne czynności w postaci założenia spółki z o.o. przez M. S., podpisania przez powoda aneksu do umowy spółki z o.o. oraz aneksu do umowy przenoszącej nieruchomość do tejże spółki z o.o., były czynnościami zgodnymi z intencją i wolą zarówno powoda, jak i M. S.. W ocenie pozwanej, twierdzenia powoda odnośnie braku umocowania pełnomocników reprezentujących powoda i M. S. przy zawieraniu aneksu do umowy spółki (...) Sp. z o.o. oraz umowy przeniesienia nieruchomości na tę spółkę, są bezpodstawne, gdyż aneksami tymi zmieniono jedynie postawę wniesienia do spółki aportu w postaci innej nieruchomości położonej w S., a nie tej, która stanowi przedmiot niniejszego procesu. Natomiast zawarcie umowy przeniesienia na spółkę nieruchomości w wykonaniu zobowiązania wynikającego z umowy spółki z o.o. do wniesienia do niej aportem tej nieruchomości przez pełnomocnika w osobie adw. P. W., reprezentującego przy tych umowach zarówno M. S. jak i spółkę (...), nie mogło narażać interesów któregokolwiek z jego mocodawców.

Pismem z dnia 09 listopada 2016 roku, które wpłynęło do Sądu Rejonowego w Augustowie w dniu 14 listopada 2016 roku, powód wniósł o wezwanie do udziału w charakterze pozwanej M. S., której udział w niniejszej sprawie, w jego ocenie, jest konieczny.

W związku z powyższym, postanowieniem z dnia 23 listopada 2016 roku, sygn. akt: I.C.140/16, Sąd Rejonowy w Augustowie I Wydział Cywilny na podstawie art. 195 § 2 k.p.c. wezwał do udziału w sprawie w charakterze pozwanej M. S..

Wyrokiem z dnia 13 czerwca 2018 r., w sprawie sygn. akt: I.C.140/16, Sąd Rejonowy w Augustowie I Wydział Cywilny uzgodnił treść księgi wieczystej nr (...) z rzeczywistym stanem prawnym przez wykreślenie wpisanej w dziale II jako właściciel Gminy S. i wpisanie jako właścicieli po 1/2 części J. S. i M. S. i wykreślenie użytkownika wieczystego (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S. oraz wpisów dotyczących użytkowania wieczystego, własności budynku stanowiącego odrębną nieruchomość i urządzenia stanowiącego odrębny przedmiot własności oraz wykreślenie w dziale I i I Sp wpisów dotyczących gruntu oddanego w użytkowanie wieczyste oraz budynków i urządzeń stanowiących odrębną nieruchomość (pkt I) oraz odstąpił od obciążania stron brakującą opłatą sądową i przejął ją na rachunek Skarbu Państwa, a koszty postępowania między stronami wzajemnie zniósł (pkt II).

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

Od dnia 16 sierpnia 1994 r., do uprawomocnienia się z dniem 07.11.2008 r. wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 16.10.2008 r., który orzekł o rozwiązaniu małżeństwa J. S. i M. S. przez rozwód, pomiędzy powodem J. S. i M. S. nie obowiązywała wspólność majątkowa małżeńska, która została umownie przez nich wyłączona. W dniu 02 kwietnia 1993 r. powód z ówczesną małżonką nabył na zasadzie wspólności majątkowej małżeńskiej prawo wieczystego użytkowania nieruchomości, działek gruntu nr (...) o pow. 5,67 ha, położonych we wsi C., gmina S. oraz własność usytuowanych na nich budynków. Natomiast w dniu 15 grudnia 1994 r. nabyli prawo użytkowania wieczystego nieruchomości, działek gruntu nr (...) o pow. 0,34 ha, położonej we wsi C., gmina S.. Dla nieruchomości tych Sąd Rejonowy w Augustowie prowadzi księgę wieczystą nr (...). Decyzją z dnia 17 marca 2003 r., wydaną na podstawie przepisów ustawy z dnia 04.09.1997 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności (Dz.U. z 2001 r., Nr 120 ze zm.), Wójt Gminy S. przekształcił prawo wieczystego użytkowania działek gruntu 524, 525, 526, 527, 528, położonych we wsi C., gmina S., dla której Sąd Rejonowy w Augustowie prowadzi księgę wieczystą nr (...), w prawo własności przysługujące małżonkom M. S. i J. S.. Decyzja ta stała się ostateczna w dniu 04.04.2003 r. Postanowieniem z dnia 28 kwietnia 2006 r., w sprawie III.Ns.844/06, Sąd Rejonowy w Szczecinie dokonał podziału majątku wspólnego powoda i jego ówczesnej żony M. S. obejmującego m.in. prawo użytkowania wieczystego i własności budynków stanowiących

odrębny od gruntu przedmiot własności nieruchomości objętej księgą wieczystą (...) Sądu Rejonowego w Augustowie, przyznając te składniki majątku na rzecz M. S.. Aktualnie, jako wieczysty użytkownik nieruchomości objętej księgą wieczystą (...) Sądu Rejonowego w Augustowie figuruje (...) spółka z o.o. w S.. Powyższe wynika z faktu, iż umową z dnia 12.10.2006 r. M. S. przeniosła owe prawo na w/w spółkę. Podział majątku powoda i jego ówczesnej żony M. S. objął składnik majątku nieistniejący. W dacie dokonywania tego podziału wyżej wymienionym nie przysługiwało już bowiem prawo użytkowania wieczystego nieruchomości objętej księgą wieczystą (...) Sądu Rejonowego w Augustowie i prawo odrębnej własności budynków na nieruchomości tej posadowionych, lecz prawo własności przedmiotowej nieruchomości.

Przytaczając treść art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 06 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz.U.2017.1007 j.t.), Sąd I instancji przyjął, iż po stornie powoda roszczenie istnieje. Z materiału dowodowego zebranego w aktach sprawy i akt i dokumentów księgi wieczystej (...), jednoznacznie wynika, iż księga ta nie odzwierciedla rzeczywistego stanu prawnego nieruchomości, działek gruntu nr (...), gdyż wydana została decyzja przekształceniowa w dniu 17 marca 2003 r. przez Wójta Gminy S. nr OG- (...) (...) na nieruchomość objętą pozwem, na mocy której małżonkowie S. stali się właścicielami tejże nieruchomości, co potwierdziła również pozwana Gmina S. w odpowiedzi na pozew. Jak wynika z akt przedmiotowej księgi wieczystej, decyzja ta uprawomocniła się w dniu 04.04.2003 r. Postanowieniem z dnia 13.12.2016 r., sygn. PR Ds. 798.2016, Prokuratura Rejonowa w Augustowie umorzyła dochodzenie w sprawie podrobienia przez J. S. podpisów M. S. na: wniosku z dnia 04.11.2000 r. w sprawie przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności, wniosku z dnia 12.12.2002 r. o przekształceniu działek położonych we wsi C. z prawa użytkowania wieczystego w prawo własności oraz na odwołaniu od decyzji w części dotyczącej zapłaty P.K. 3 z dnia 24.03.2003 r., w celu użycia tak spreparowanych dokumentów jako autentycznych, tj. o czyn z art. 270 § 1 k.k.. Postanowieniem z dnia 30 marca 2018 r., sygn. PR 1 Ds. (...)2017, Prokuratura Rejonowa w Szczecinie umorzyła dochodzenie w sprawie mającego miejsce w dacie nieustalonej, nie później niż 27.05.2003 r., w miejscu nieustalonym, w celu użycia za autentyczny, przerobienia pełnomocnictwa pocztowego z dnia 26.05.1998 r., poprzez dopisanie W. M., jako osoby upoważnionej do odbioru korespondencji kierowanej do M. S., tj. o czyn z art. 270 § 1 kk, na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k., wobec braku znamion czynu zabronionego. Zatem postępowania karne, które uzasadniały zawieszenie postępowania w niniejszej sprawie, zakończyły się umorzeniem postępowań. Z uwagi na treść art. 11 k.p.c. zd. 1, Sąd Rejonowy przyjął, iż orzeczenia o umorzeniu postępowania karnego mają moc dokumentu urzędowego, którego znaczenie sąd cywilny ocenia w granicach swobodnej oceny dowodów. Sąd I instancji uznał, że w przedmiotowej księdze wieczystej były dokonywane czynności w błędnym stanie prawnym, bowiem strony podzieliły się prawem użytkowania wieczystego, sporządzały akty notarialne oraz została wpisana spółka (...), jako użytkownik wieczysty. Czynności te niewątpliwie nie odzwierciedlały rzeczywistego stanu prawnego. Zatem, podziеляjąc stanowisko strony powodowej, Sąd I instancji uzgodnił treść księgi wieczystej nr (...), poprzez wykreślenie wpisanej w dziale II jako właściciel Gminy S. i wpisanie jako właścicieli po 1/2 części J. S. i M. S., wykreślenie użytkownika wieczystego (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S. oraz wpisów dotyczących użytkowania wieczystego, własności budynku stanowiącego odrębną nieruchomość i urządzenia stanowiącego odrębny przedmiot własności oraz wykreślenie w dziale I i I Sp wpisów dotyczących gruntu oddanego w użytkowanie wieczyste oraz budynków i urządzeń stanowiących odrębną nieruchomość. Obecnie J. S. i M. S. są po rozwodzie, jednakże na datę wydania decyzji przekształceniowej (17.03.2003 r.) nie obowiązywała pomiędzy nimi wspólność majątkowa małżeńska, która została umownie przez nich wyłączona, zatem domniemywa się, że udziały ich są równe.

O kosztach orzeczono stosownie do treści art. 102 k.p.c. uznając, że zachodzą uzasadnione okoliczności do odstąpienia od obciążania stron brakującą opłatą sądową i zniesienia kosztów postępowania między nimi.

Pismem z dnia 12 czerwca 2018 roku, które wpłynęło do Sądu Rejonowego w Augustowie w dniu wydania przez tamtejszy Sąd opisanego wyżej orzeczenia rozstrzygającego co do istoty sprawy, tj. w dniu 13 czerwca 2018 roku, pozwana M. S. wskazała, iż wraz z wezwaniem jej osoby do udziału w sprawie nie otrzymała żadnych dokumentów dotyczących niniejszej sprawy, zatem nie jest w stanie odnieść się do treści pozwu ani do innych dokumentów. Nadto podniosła, iż sprzeciwia się żądaniu pozwu, gdyż uważa, że jedynym podmiotem, któremu przysługują jakiegokolwiek prawa względem nieruchomości położonej w C. jest (...) Sp. z o.o.. W jej ocenie też, niniejszej postępowanie

powinno zostać zawieszono, z uwagi na postępowania prowadzone przez Komendę Powiatową Policji w A. (...) (...) i Prokuraturę Rejonową S.-Ś. w S. oraz zawieszenie spraw zawisłych przed Sądem Rejonowym w Jeleniej Górze i przed Sądem Rejonowym Szczecin-Centrum w Szczecinie.

Apelację od powyższego wyroku wywiodły pozwana (...) Sp. z o.o. w S. oraz pozwana M. S..

Pozwana (...) Sp. z o.o. w S. zaskarżyła go w całości, zarzucając Sądowi Rejonowemu:

1) naruszenie przepisów postępowania, w stopniu mającym istotny wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, a mianowicie:

a) art. 217 i 227 k.p.c., poprzez zaniechanie przeprowadzenia dowodów z dokumentów oraz zeznań świadków i przesłuchania stron postępowania, zgłoszonych w toku procesu przez pozwaną (...) Sp. z o.o.;

b) art. 321 § 1 k.p.c., poprzez wyrokowanie ponad żądanie pozwu;

c) art. 328 § 2 k.p.c., poprzez sporządzenie uzasadnienia bez szczegółowego wyjaśnienia podstawy prawnej;

d) art. 365 § 1 i 366 k.p.c., poprzez przyjęcie, że prawomocne postanowienie Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 28 kwietnia 2006 roku (III.Ns.844/06) nie mogło obejmować nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w Augustowie prowadzi księgę wieczystą (...), w sytuacji gdy fakt uznania tej nieruchomości za wchodzącą w skład majątku wspólnego powoda i pozwanej M. S. oraz jej przyznania pozwanej M. S. w ramach zgodnego podziału majątku wynika wprost z treści tego postanowienia;

2) naruszenie prawa materialnego art. 10 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece, poprzez przyjęcie, iż powód był uprawniony do wytoczenia niniejszego postępowania, a ponadto, że jego żądanie było uzasadnione, w sytuacji, gdy nie zostały spełnione przesłanki do zastosowania tego przepisu.

Mając na uwadze powyższe, pozwana (...) Sp. z o.o. w S. wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie powództwa w całości, ewentualnie o uchylenie skarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Natomiast pozwana M. S. zaskarżyła przedmiotowy wyrok Sądu Rejonowego w Augustowie z dnia 13 czerwca 2018 roku w całości, zarzucając mu:

1. naruszenie przepisów postępowania w stopniu mającym istotny wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, a mianowicie:

a. art. 195 § 2 zdanie drugie i trzecie w zw. z art. 72 § 2 k.p.c., poprzez jego niezastosowanie i zaniechanie zawiadomienia jej o toczącym się postępowaniu, celem umożliwienia jej wstąpienia do sprawy w charakterze powoda;

b. art. 195 § 2 zd. 1 k.p.c., poprzez jego przedwczesne zastosowanie i wezwanie jej do wzięcia udziału w charakterze pozwanej, z jednoczesnym naruszeniem § 129 Regulaminu Urzędowania Sądów Powszechnych, poprzez zaniechanie doręczenia kopii wszystkich pism procesowych i załączników, wskutek czego jej udział w sprawie był iluzoryczny;

c. art. 180 § 1 pkt 4 k.p.c., poprzez podjęcie zawieszono postępowania, pomimo tego, iż nie ustały przyczyny uzasadniające jego podjęcie;

d. art. 217 i 227 k.p.c., poprzez zaniechanie przeprowadzenia dowodów z dokumentów oraz zeznań świadków i przesłuchania stron postępowania, zgłoszonych w toku procesu przez strony;

e. art. 321 § 1 k.p.c., poprzez wyrokowanie ponad żądanie pozwu;

f. art. 328 § 2 k.p.c., poprzez sporządzenie uzasadnienia bez szczegółowego wyjaśnienia podstawy prawnej;

g. art. 365 § 1 i 366 k.p.c., poprzez przyjęcie, że prawomocne postanowienie Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 28 kwietnia 2006 roku (III.Ns.844/06) nie mogło obejmować nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w Augustowie prowadzi księgę wieczystą (...), w sytuacji gdy fakt uznania tej nieruchomości za wchodzącą w skład

majątku wspólnego powoda i pozwanej M. S. oraz jej przyznania pozwanej M. S. w ramach zgodnego podziału majątku wynika wprost z treści tego postanowienia;

2. naruszenie prawa materialnego:

a. art. 10 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece, poprzez przyjęcie, iż powód był uprawniony do wytoczenia niniejszego postępowania, a ponadto, że jego żądanie było uzasadnione, w sytuacji gdy nie zostały spełnione przesłanki do zastosowania tego przepisu;

b. art. 5 k.c., poprzez jego niezastosowanie i udzielenie ochrony bezpodstawnym roszczeniom powoda, który podrobił podpis pozwanej M. S., na dokumentach związanych z przekształceniem prawa użytkowania wieczystego nieruchomości położonej w C. w prawo własności, nie poinformował o tym fakcie Sądu Rejonowego w Szczecinie w trakcie postępowania o podział majątku, ani notariusza na etapie zawierania aneksu do aktu założycielskiego pozwanej (...) Sp. z o.o. w S., obecnie zaś wykorzystuje te okoliczności, aby ponownie stać się współwłaścicielem nieruchomości, za którą w ramach podziału majątku przyznano mu kwotę 45.000 zł.

Mając na uwadze powyższe, pozwana M. S. wniosła o zmianę skarżonego wyroku w całości i oddalenie powództwa w całości, ewentualnie o uchylenie skarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Powód w odpowiedzi zarówno na apelację pozwanej (...) Sp. z o.o. w S. jak i apelację pozwanej M. S., wniósł o ich oddalenie w całości i zasądzenie od pozwanych na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego wg norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacje pozwanych (...) Spółki z o.o. i M. S. zasługiwały na uwzględnienie jedynie w niewielkim stopniu, natomiast w pozostałym zakresie podlegały oddaleniu.

Przed odniesieniem się wprost do poszczególnych zarzutów apelacyjnych zgłoszonych przez pozwane, należało w pierwszej kolejności wskazać, że

art. 382 k.p.c. stanowi, iż sąd apelacyjny ma nie tylko uprawnienie, ale wręcz obowiązek rozważenia na nowo całego zebranego w sprawie materiału oraz dokonania własnej, samodzielnej i swobodnej oceny, w tym oceny zgromadzonych dowodów (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17.04.1998r., II CKN 704/97, Legalis nr 42957).

Sąd II instancji nie ogranicza się zatem tylko do kontroli Sądu I instancji, lecz bada ponownie całą sprawę, rozważając wyniki postępowania przed Sądem I instancji, władny jest ocenić je samoistnie. Postępowanie apelacyjne jest przedłużeniem procesu przeprowadzonego przez Sąd I instancji, co oznacza, że nie toczy się on na nowo. Sąd Rejonowy wydając zaskarżony wyrok wyjaśnił wszystkie okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, przeprowadził wystarczające postępowanie dowodowe i dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych.

Na uwzględnienie jednak zasługiwał podniesiony przez obie pozwane zarzut naruszenia art. 321 § 1 k.p.c., poprzez wyrokowanie ponad żądanie pozwu. Pierwotnie w pozwie powód J. S. domagał się uzgodnienia treści księgi wieczystej nr (...) prowadzonej dla nieruchomości, działek gruntu nr (...), położonej we wsi C., gmina S. przez Sąd Rejonowy w Augustowie z rzeczywistym stanem prawnym, poprzez wykreślenie w dziale II tej księgi wieczystej w całości dotychczasowego wpisu prawa własności na rzecz Gminy S. oraz użytkowania wieczystego na rzecz spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...) z siedzibą w S. oraz wpisanie w to miejsce, jako właścicieli nieruchomości w udziałach po 1/2 części J. S. i M. S., ewentualnie wpisanie w to miejsce, jako (...), co do całości udziału na zasadzie wspólności majątkowej małżeńskiej. Natomiast na ostatniej rozprawie w dniu 13 czerwca 2018 roku pełnomocnik powoda wskazał, iż podtrzymuje stanowisko zawarte w pozwie, a w przypadku uwzględnienia powództwa wniósł o dodatkowe wykreślenie wpisów w dziale I i I Sp księgi wieczystej.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd I instancji, z naruszeniem art. 193 § 2¹ i 321 § 1 k.p.c., bezpodstawnie przyjął, że na ostatniej rozprawie przed tym Sądem pełnomocnik powoda skutecznie rozszerzył ustnie żądanie pozwu. Zgodnie z art. 193 § 2¹ k.p.c. rozszerzenie powództwa w tym zakresie mogło nastąpić „jedynie” w piśmie procesowym. Oznacza to, że ustne rozszerzenie powództwa było bezskuteczne i nie wywołało żadnych skutków prawnych (art. 193 § 3 in fine k.p.c.). Słusznie podnoszą zatem apelujące, że Sąd I instancji nie mógł orzekać w przedmiocie wykreślenia w dziale I i I Sp wpisów dotyczących gruntu oddanego w użytkowanie wieczyste oraz budynków i urządzeń stanowiących odrębną nieruchomości. Jest to uchybienie procesowe Sądu I instancji mające wpływ na treść wyroku (orzeczenie ponad żądanie pozwu), a jego skutkiem jest konieczność zmiany zaskarżonego wyroku i wyeliminowanie części uwzględniającej wnioski pełnomocnika powoda złożony ustnie na rozprawie w dniu 13 czerwca 2018 roku, poprzez wykreślenie w dziale I i I Sp przedmiotowej księgi wieczystej, o czym orzekł Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. (pkt I).

Słusznym okazał się także zarzut apelacyjny podniesiony przez pozwaną M. S., a dotyczący naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 195 § 2 zdanie 2 i 3 w zw. z art. 72 § 2 k.p.c., poprzez jego niezastosowanie i zaniechanie zawiadomienia jej o toczącym się postępowaniu, celem umożliwienia jej wstąpienia do sprawy w charakterze powoda. Tym niemniej jego podniesienie nie mogło skutkować zmianą zaskarżonego wyroku, poprzez oddalenie powództwa w całości, gdyż interesy współwłaścicieli, gdy chodzi o ochronę przysługującego im wspólnie prawa do rzeczy, są w zasadzie tożsame, ustawodawca we wspomnianym art. 209 k.c. daje prawo każdemu z nich do podejmowania wszelkich czynności i dochodzenia wszelkich roszczeń, które zmierzają do zachowania wspólnego prawa. Przepis ten stwarza więc po stronie każdego współwłaściciela legitymację do podejmowania działań i występowania z roszczeniami, których celem jest ochrona przysługującego wszystkim współwłaścicielom prawa. Istotne z punktu widzenia rozpoznawanej sprawy jest wyjaśnienie, czy powództwo, którego celem jest doprowadzenie księgi wieczystej do zgodności z rzeczywistym stanem prawnym, może być kwalifikowane, jako czynność, o której mowa w art. 209 k.c..

Wykładnia gramatyczna art. 209 k.c. prowadzi do wniosku, że chodzi w nim o czynności, które dotyczą "zachowania wspólnego prawa". Powództwo o uzgodnienie między stanem prawnym nieruchomości w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym ma na celu ujawnienie prawa przysługującego właścicielowi do rzeczy, a w związku z tym wzmocnienie jego sytuacji prawnej, biorąc pod uwagę znaczenie domniemań związanych z wpisem i rękopisem wiary publicznej. Co do zasady wystąpienie z takim powództwem zmierza więc niewątpliwie do "zachowania wspólnego prawa" przez wzmocnienie sytuacji prawnej właściciela. Chociaż w konsekwencji uwzględnienia takiego powództwa nastąpi wpis udziału nie tylko współwłaściciela, który z nim występuje, lecz także innych współwłaścicieli, to uznanie powództwa jednego ze współwłaścicieli za czynność zmierzającą do zachowania wspólnego prawa w rozumieniu art. 209 k.c. w konsekwencji prowadzi do wniosku, że każdy ze współwłaścicieli ma samodzielną legitymację do wystąpienia z takim powództwem. W sytuacji jednak, gdy na mocy art. 209 k.c., dopuszczamy możliwość wystąpienia z powództwem opartym na podstawie art. 10 ustawy o księgach wieczystych i hipotece przez każdego ze współwłaścicieli, nie można przyjmować, że pomiędzy wszystkimi współwłaścicielami zachodzi współuczestnictwo konieczne. Nie widać bowiem wyraźnych powodów, aby uznawać, że art. 209 k.c. legitymuje każdego współwłaściciela do wytoczenia powództwa, także na rzecz pozostałych współwłaścicieli, a następnie zmuszać ich do wzięcia udziału w toczącym się postępowaniu. Wprawdzie, gdy chodzi o proces, którego celem jest ustalenie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym i żądanie pozwu obejmuje wszystkich współwłaścicieli, to orzeczenie w tej sprawie dotyczy ich wszystkich, czyli zachodzi pomiędzy nimi współuczestnictwo materialne, nie będzie to jednak współuczestnictwo konieczne. Wezwany do udziału po stronie powodowej współwłaściciel wcale nie musi wyrazić zgody na wzięcie udziału w procesie, oceniając, że zupełnie wystarczające dla ochrony jego interesów jest prowadzenie sprawy tylko przez współwłaściciela, który wystąpił z pozwem. Zmuszanie w takiej sytuacji współwłaściciela do wzięcia udziału w procesie, nie znajduje wyraźnych podstaw prawnych ani w art. 209 k.c., ani też w art. 189 k.p.c., czy art. 195 k.p.c.. Tylko więc w sytuacji, gdy naruszenie art. 195 k.c. mogłoby wpłynąć na rozstrzygnięcie w rozpoznawanej sprawie, mogłoby to stanowić uzasadniony zarzut, którego uwzględnienie powinno jednak prowadzić nie do oddalenia powództwa, lecz do uchylenia wyroku, w celu umożliwienia pozostałym

współwłaścicielom wzięcia udziału w sprawie (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 07 kwietnia 2006 roku, III CSK 114/05, Legalis nr 81414).

Mając na uwadze powyższe, należało przyjąć, wbrew stanowisku pozwanej M. S., iż brak doręczenia jej dokumentów złożonych do akt sprawy, z wyjątkiem zawiadomienia o terminie rozprawy wyznaczonej na dzień 13 czerwca 2018 roku i odpisu postanowienia w przedmiocie podjęcia zawieszzonego postępowania, nie pociąga za sobą konieczności oddalenia powództwa w całości.

W postępowaniu o usunięcie niezgodności między stanem prawnym nieruchomości ujawnionym w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym (art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 06 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece, Dz. U. z 2018 r., poz. 1916) przedmiotem postępowania dowodowego jest ustalenie, czy zachodzi niezgodność, której wystąpienie uzasadnia jej usunięcie przez dokonanie wykreślenia nieprawidłowych wpisów.

Księga wieczysta stanowi urzędowy rejestr praw rzeczowych na nieruchomości, mający na celu zapewnienie bezpieczeństwa obrotu i kredytu hipotecznego. Stan prawny nieruchomości, stosownie do art. 1 i 16 u.k.w.h., obejmuje ogół praw rzeczowych do tej nieruchomości oraz podlegające ujawnieniu w księdze wieczystej niektóre prawa osobiste i roszczenia. Wpis do księgi wieczystej danych dotyczących nieruchomości i jej właściciela, jak też pozostałych praw oraz roszczeń, musi odpowiadać rzeczywistemu stanowi faktycznemu i prawnemu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 2013 r., II CSK 471/12, Legalis nr 628233).

Z księgą wieczystą wiąże się domniemanie, że prawo jawne z księgi wieczystej jest wpisane zgodnie z rzeczywistym stanem prawnym, a w razie niezgodności między stanem prawnym nieruchomości ujawnionym w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym, treść księgi rozstrzyga na korzyść tego, kto przez czynność prawną z osobą uprawnioną według treści księgi nabył własność lub inne prawo rzeczowe (rękojmia wiary publicznej ksiąg wieczystych).

Dlatego też ustawodawca, przewidując, że może dojść do sytuacji, w której w księdze wieczystej wpisana jest w dziale II osoba nie będąca właścicielem, wprowadził możliwość żądania usunięcia niezgodności między stanem prawnym nieruchomości ujawnionym w księdze wieczystej, a rzeczywistym stanem prawnym.

W niniejszej sprawie nie ulega wątpliwości, że w dziale II księgi wieczystej nr (...), jako właściciel nieruchomości, dla których wskazana wyżej księga wieczysta jest prowadzona, widniała Gmina S., natomiast (...) Sp. z o.o. w S., jako użytkownik wieczysty. Podstawy tych wpisów stanowiły decyzja Wojewody w S. z dnia 11 marca 1991 roku, nr G.II. (...) (...), umowa przeniesienia Repertorium A nr (...) sporządzona przez notariusza M. C. w dniu 12 października 2006 roku oraz aneks do opisaney wyżej umowy przeniesienia Repertorium A nr (...) sporządzony przez notariusza A. C. w dniu 20 października 2006 roku. Natomiast powód domagał się wykreślenia z działu II niniejszej księgi wieczystej wskazanych wyżej wpisów prawa własności Gminy S. i użytkownika wieczystego Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...) w S.. Zatem obowiązkiem powoda było dowodowe wykazanie, iż rzeczywisty stan prawa własności nieruchomości jest inny. Zdaniem Sądu Okręgowego, powód uczynił zadość temu obowiązkowi i wykazał w sposób jasny i jednoznaczny, iż kwestionowany wpis prawa własności nieruchomości w księdze wieczystej oraz jej użytkownika wieczystego nie odpowiada rzeczywistemu stanowi rzeczy z uwagi na treść decyzji Wójta Gminy S. z dnia 17 marca 2003 roku, nr (...), zgodnie z którą orzeczono przekształcenie prawa użytkownika wieczystego w prawo własności przysługujące dotychczasowym użytkownikom wieczystym M. S. i J. S. do nieruchomości stanowiącej własność gminy S., składającej się z działek oznaczonych numerami geodezyjnymi: (...), (...) położonych we wsi C., gm. S., dla której w Sądzie Rejonowym Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzona jest księga wieczysta KW nr (...).

Opisana wyżej decyzja została wydana na skutek wniosku M. S. i J. S. z dnia 12 grudnia 2002 roku i nie została zaskarżona, w związku z czym ostatecznie uprawomocniła się w dniu 04 kwietnia 2003 roku. Upadła zatem podstawa wpisu Gminy S. jako właściciela przedmiotowej nieruchomości i w pełni uzasadnione było żądanie wykreślenia tej Gminy z księgi wieczystej przedmiotowej nieruchomości, na zasadzie art. 10 ust. 1 u.k.w.h.

W świetle powyższych ustaleń, Sąd Okręgowy w pełni podzielił konstatację Sądu I instancji, iż Sąd Rejonowy w Szczecinie III Wydział Cywilny postanowieniem z dnia 28 kwietnia 2006 roku, ustalając skład majątku wspólnego M. S. i J. S., a następnie dokonując jego podziału, objął składnik majątku nieistniejący w postaci prawa wieczystego użytkowania działki oraz własności budynków stanowiących odrębny od gruntu przedmiot własności w nieruchomości położonej w miejscowości C., gmina S., dla której Sąd Rejonowy w Augustowie prowadzi księgę wieczystą numer (...). W czasie orzekania przez Sąd Rejonowy w Szczecinie w sprawie o podział majątku wspólnego, tj. w kwietniu 2006 roku, powód J. S. i pozwana M. S. nie byli użytkownikami wieczystymi nieruchomości położonych we wsi C., gm. S., a zgodnie z przytoczoną wyżej decyzją Wójta Gminy S. z dnia 17 marca 2003 roku, byli ich właścicielami. W tym kontekście, Sąd Okręgowy uznał za nieuzasadnione twierdzenia skarżącej M. S., iż nie wiedziała ona o toczącym się postępowaniu o przekształcenie prawa użytkowania wieczystego nieruchomości położonej w C., w prawo własności. Jak wynika z załączonego do akt przedmiotowej sprawy zdjęcia aktu notarialnego Repertorium A nr (...) z dnia 26 marca 1993 roku, M. S. wyraziła zgodę przed notariuszem Z. D. na nabycie przez męża J. S. jakichkolwiek nieruchomości, zabudowanych lub niezabudowanych, od osób, za cenę i na warunkach według uznania męża oraz do wszelkich czynności z nabyciem tym związanych (k. 413). Zatem błędnym byłoby uznanie, iż pozwana M. S. nie miała świadomości, iż stała się właścicielką nieruchomości położonych we wsi C., gm. S., dla której w Sądzie Rejonowym Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzona jest księga wieczysta KW nr (...). Natomiast w konsekwencji niemożności przeniesienia postanowieniem Sądu Rejonowego w przedmiocie podziału majątku wspólnego własności prawa nieistniejącego, pozwanej M. S. nie przysługiwało na wyłączną własność prawo wieczystego użytkowania działki oraz własność budynków stanowiących odrębny od gruntu przedmiot własności w nieruchomości położonej w miejscowości C., gmina S., dla której Sąd Rejonowy w Augustowie prowadzi księgę wieczystą numer (...), a tym samym nie mogła ona przenieść umową przeniesienia z dnia 12 października 2006 roku na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. wieczystego użytkowania działek gruntu numer (...) położonych w C., gmina S., gdyż wówczas, jak wskazywano wyżej, prawo to nie istniało.

Przede wszystkim należy podkreślić, że celem niniejszego postępowania jest ustalenie rzeczywistego stanu prawnego nieruchomości. Sąd Rejonowy w toku niniejszego postępowania posiadał wiedzę zarówno o treści postanowienia Sądu Rejonowego w Szczecinie III Wydział Cywilny z dnia 28 kwietnia 2006 roku, sygn. akt: III.Ns.844/06, jak również decyzji Wójta Gminy S. z dnia 17 marca 2003 roku w przedmiocie przekształcenia prawa użytkowania wieczystego M. S. i J. S. w prawo własności, które jednoznacznie wskazywały, iż treść księgi wieczystej nr (...) nie przedstawia rzeczywistego stanu prawnego i faktycznego oraz nie jest aktualna.

W świetle art. 5 k.c. nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony. Na podstawie zatem tej regulacji pozwany w procesie może skutecznie bronić się przed żądaniem powództwa i w przypadku oceny, że wystąpienie z określonym roszczeniem przez uprawnionego stanowi nadużycie jego prawa z powodu m.in. sprzeczności z zasadami współżycia społecznego uzyskać wyrok oddalający powództwo. Niemniej jednak judykatura stoi na stanowisku, iż roszczenie, którego źródłem jest

art. 10 ustawy o księgach wieczystych i hipotece to uprawnienie do ustalenia wprost przez sąd istnienia i zakresu prawa uprawnionego. Jest to więc szczególna odmiana powództwa o ustalenie. Skoro jest to sprawa w istocie o ustalenie prawa, to powód nie dochodzi od strony przeciwnej żadnego świadczenia, czyli wykonywania prawa, co jest przesłanką stosowania art. 5 k.c.. Stanowi ją dopiero czynienie ze swego prawa użytku w sensie obowiązku na jego podstawie świadczenia drugiej strony.

Zarzut zatem nieuwzględnienia sprzeczności żądania powództwa z zasadami współżycia społecznego nie mógł zostać uznany za uprawniony. Wszystkie te rozważania prowadzą do konkluzji, iż zaskarżony wyrok odpowiada prawu, co wyklucza możliwość uwzględnienia żądań wniesionych apelacji.

Odnosząc się natomiast do podniesionego przez obie apelujące zarzutu naruszenia przepisu art. 328 § 2 k.p.c., poprzez sporządzenie uzasadnienia bez szczegółowego wyjaśnienia podstawy prawnej, należy wskazać na utrwalone stanowisko judykatury stwierdzające, iż zarzut naruszenia art. 328 k.p.c. tylko wówczas można uznać za skuteczny, jeśli uzasadnienie zaskarżonego wyroku zawiera takie braki i uchybienia wymogom tego przepisu, że niemożliwym jest prześledzenie toku rozumowania sądu i przyczyn wydania danego rozstrzygnięcia. Ponadto, skuteczność zarzutu naruszenia przepisu art. 328 k.p.c. ograniczona jest do sytuacji, w której treść uzasadnienia skarżonego wyroku uniemożliwia kontrolę instancyjną. W systemie apelacyjnym, w którym sąd II instancji jest sądem merytorycznym, a postępowanie odwoławcze jest kontynuacją postępowania przed sądem I instancji, uchybienia w formie uzasadnienia, nieprowadzące do trudności w identyfikacji motywów rozstrzygnięcia sprawy, nie mają znaczenia dla możliwości rozpoznania apelacji.

Sąd Okręgowy stwierdza, że w niniejszej sprawie, Sąd I instancji prawidłowo uzasadnił swoje rozstrzygnięcie, nie uchybił przepisom ani zasadom wyrokowania oraz uzasadniania orzeczeń. Wyrok Sądu Rejonowego posiada wszystkie konieczne elementy i nie zawiera braków, uniemożliwiających kontrolę instancyjną. W szczególności uzasadnienie opisuje elementy stanu faktycznego sprawy, które są istotne dla rozstrzygnięcia o żądaniu powoda, przywołuje też podstawę prawną rozstrzygnięcia. Dlatego zarzut naruszenia art. 328 k.p.c., Sąd II instancji uznał za niezasadny.

Uwzględniając powyższe, Sąd Okręgowy na zasadzie art. 385 k.p.c., oddalił apelację w pozostałej części (pkt II).

W przedmiocie kosztów procesu przed Sądem II instancji (pkt III i IV), zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 98 k.p.c., pozwane M. S. i (...) Sp. z o.o. w S. są zobowiązane zwrócić powodowi J. S. poniesione koszty zastępstwa procesowego, wysokość których Sąd Okręgowy ustalił na podstawie § 2 pkt 6 w zw. § 10 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015.1800).

SSO Aneta Ineza Sztukowska SSO Alicja Wiśniewska SSR Izabela Sadłowska